

Com mesurar la sostenibilitat?

Els dies 5 i 6 de novembre es va celebrar a Terrassa el II Congrés Internacional sobre Mesura i Modelització de la Sostenibilitat, ICSMM 2009

Albert Punsola (/autor/albert-punsola-44)

Sostenible.cat

10/11/2009

Els dies 5 i 6 de novembre es va celebrar a l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Terrassa el [II Congrés Internacional sobre Mesura i Modelització de la Sostenibilitat, ICSMM 2009](http://icsmm09.upc.edu/ca/content/inici) (<http://icsmm09.upc.edu/ca/content/inici>), organitzat per la [Càtedra UNESCO de Sostenibilitat de la Universitat Politècnica de Catalunya](https://www.catunesco.upc.edu/) (<https://www.catunesco.upc.edu/>) i l'[Observatorio de la Sostenibilidad en España](#) (l'Observatori de la Sostenibilitat d'Espanya) (OSE). El volum d'aportacions va ser important respecte a la primera edició, impulsada pels mateixos organitzadors el 2006. Enguany es va voler implantar un esquema de participació més ampli que va donar el seu resultat: 22 països hi van enviar un total de 94 treballs.

El congrés va servir per visualitzar l'existència d'un elevat nombre d'experiències de mesura, modelització i l'avaluació de la sostenibilitat especialment en [sis grans àrees temàtiques](#) (<http://icsmm09.upc.edu/ca/content/temes-del-congr%C3%A9s>) i també per debatre la utilitat pública del coneixement obtingut amb les dades. En relació al primer aspecte es va posar de manifest la gran dificultat d'integrar tots els indicadors i mesures en una Ciència de la Sostenibilitat ben articulada que aportés una visió sistèmica a gran escala.

Visions integradores: el gran repte

L'ecòleg i reconegut expert mundial en desenvolupament sostenible, **Gilberto Gallopín**, va intentar donar resposta a aquesta qüestió durant la seva intervenció en el plenari. Primerament, va apuntar com a causa principal de la dificultat d'integració metodològica, la gran complexitat de la sostenibilitat com a concepte. A fi de superar aquesta situació va assenyalar que calia construir un nou enfocament del coneixement basat en tres paràmetres: integració de totes les dimensions de la realitat (ecològica, social, política i cultural); la consideració simultània en les anàlisis de les escales local i global i, finalment, l'ampliació dels horitzons d'anàlisi en el temps i l'espai per incloure l'equitat intergeneracional i intrageneracional. De manera més simplificada aquest nou enfocament va ser descrit com una "visió que respongui a la complexitat dels fenòmens".

Gallopín va apostar per seguir amb el mètode científic tradicional enriquit amb noves aportacions de les ciències socials i també amb el saber ancestral de pobles que es regeixen per un pensament, potser poc científic als nostres ulls, però que conté un gran coneixement empíric del seu entorn. Tanmateix va voler deixar clar que "no tot és vàlid" i en aquest sentit va dir que el repte consistia en "com evitar l'extrem de l'imperialisme científic sense caure en un altre extrem, que seria el relativisme epistemològic". En la línia d'inventar solucions, Gallopín va assenyalar que s'havien de desenvolupar indicadors holístics i fer servir cada cop més models sistèmics amb un requisit concret: "que permetin introduir els aspectes qualitatius en les modelitzacions".

El gruix del congrés es va desenvolupar en sessions de treball paral·leles que van permetre aprofundir en les 94 ponències presentades, autèntic mosaic representatiu de l'estat de la qüestió pel que fa a indicadors i modelització aplicats a temes com l'aigua, els residus, els usos del sòl, la pobresa, la implementació de les agendes 21, les emissions de gasos d'efecte hivernacle, l'expansió urbana, o el

consum, entre molts d'altres; amb la inclusió de les perspectives local i nacional. Les experiències presentades van ser valorades positivament en el seu conjunt pel director de l'Observatorio de Sostenibilidad en España, **Luis Jiménez Herrero**, que en va ressaltar "la gran pluralitat d'enfocaments, el correcte plantejament de molts d'ells i el bon nivell dels participants".

Totes les ponències són accessibles en [un llibre i CD](http://icsmm09.upc.edu/ca/content/publicacions-del-congr%C3%A9s) (<http://icsmm09.upc.edu/ca/content/publicacions-del-congr%C3%A9s>) editats per la Càtedra UNESCO de Sostenibilitat i les 15 millors seran publicades a la [Revista Internacional de Sostenibilitat, Tecnologia i Humanisme](https://www.upc.edu/cus/publicacions/periodiques/revistaiSTH) (<https://www.upc.edu/cus/publicacions/periodiques/revistaiSTH>) de la mateixa càtedra.

Mesurar i modelitzar per canviar la realitat

En relació a la utilitat pública dels sistemes de mesura i modelització, el director del congrés, **Enric Carrera**, va proposar als assistents una reflexió sobre el sentit final d'aquestes activitats més enllà de la metodologia particular de cadascuna d'elles: "mesurem per conèixer i per avaluar i avaluem amb referents que ens serveixen en definitiva per millorar la societat". Aleshores va interpel·lar directament als assistents preguntant si un bon indicador és sempre garantia d'una millor acció. Amb aquesta intervenció crítica va voler alertar sobre la distància que tot sovint separa el coneixement de l'acció, per simple manca de voluntat. I va anar més lluny tot reclamant "un esforç més gran per transformar la realitat". Com a exemple positiu es fa referir a la monitorització de la qualitat de l'aire ja que en aquest cas són clares les repercussions que poden tenir les dades que es recullen en una política orientada a la millora de la salut de la població.

El director del congrés va afirmar que "moltes vegades els resultats de l'acció poden ser més importants que la qualitat del propi indicador". Ho va matisar defensant la necessitat evident de seguir desenvolupant indicadors, tot i que va dir que en la propera edició seria millor que "augmentés la presència de les modelitzacions", que impliquen una major comprensió dels fenòmens analitzats, "perquè així s'incrementarien les possibilitats de prendre decisions".

Presentació de la Guia de la red de Observatorios de Sostenibilidad

El Observatorio de la Sostenibilidad en España (OSE) va aprofitar el marc del congrés per presentar la [Guia de la red de Observatorios de Sostenibilidad](http://sostenibilidad-es.org), (<http://sostenibilidad-es.org>) publicació que explica la filosofia i la tasca d'aquesta xarxa formada avui en dia per 33 centres de caràcter temàtic, d'àmbit local o regional, i aprofundeix en tota la feina i projectes portats a terme per cadascun d'ells. Igualment, com un acte més del congrés, va tenir lloc una reunió entre tots els observatoris, que van poder intercanviar punts de vista sobre les respectives experiències i fer una anàlisi comparativa dels resultats que han obtingut.

***Properament a Sostenible.cat...** entrevista a Gilberto Gallopín.

Etiquetes: [Catalunya](/etiquetes/catalunya) (/etiquetes/catalunya)

[Ciència](/etiquetes/ciencia) (/etiquetes/ciencia)

Adjunt	Mida
 Un moment del ICSMM 2009 (https://www.sostenible.cat/sites/sostenible.cat/files/public/migraciudades/imag/nov09/icssm2009.jpg)	20.59 KB

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A/www.sostenible.cat/noticia/com-mesurar-la-sostenibilitat-0>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/noticia/com-mesurar-la-sostenibilitat-0>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](#)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

<http://www.diba.cat>[Arxiu \(/arxiu\)](#)[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](#)[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](#)[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](#)[Avis legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)[Contacte \(/formulari/contacte\)](#)[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888><http://www.twitter.com/xarxasost><http://youtube.com/xarxasost>[\(rss.xml\)](#)